

Professional Titles of Landscape Architects in Poland

Marcin Sobota, Andrzej Drabiński

DOI: 10.30825/5.ak.166.2019.62.1

Tytuły
zawodowe
architektów
krajobrazu
w Polsce

Key words: professional titles of graduates, legal aspects, engineer in landscape architecture, Master of Science in landscape architecture

Introduction

Academic education in the field of landscape architecture started as early as in 1929, but the independent field of studies was established only sixty years later (Böhm 1994). Wider interest in education in this field of studies started in the last decade of the 20th century. At that time, the landscape architect was included in the Official Classification of Occupations and Qualifications, under the Regulation of the Minister of Labour and Social Policy of April 20, 1995 on the Classification of Occupations and Qualifications and structure for organizing information on labour². In the following years landscape architecture became popular: studies related to this field were offered by more than ten Polish universities and several thousands of students were looking for opportunities of employment on the national and European market. Moreover, a large number of non-governmental organizations were established, especially in the form of associations uniting professionally active landscape architects and people related to academic circles [Sobota, Drabiński 2017]. Particularly active entities, which demanded extending the role of the landscape architect (e.g. related to

investment process during the stage of construction designs) – also while considering generally applicable provisions – include (in the order of formation):

- Scientific and Technical Association of Gardening Technicians and Engineers, entered in the Register of Associations in 1958 (No 662), entered in the National Court Register on the 15th of November 2001 (NCR No 0000053549);
- Polish Association of Landscape Ecology, entered in the NCR on 29th March 2002 (NCR No 0000103535);
- National Association of Garden Contractors entered in the NCR on the 6th of December 2002 (NCR No 0000137812);
- Landscape Architecture Association (in the years 2004–2009 acting under the name Association of Green Areas Contractors and Landscape Architects) entered in the NCR on the 26th of November 2004 (NCR No 000022254);
- Association of Polish Landscape Architects entered in the NCR on the 26th of June 2009 (NCR No 0000330870)³.

The issue of particular importance for graduates was related to professional title [Giedych, Szumański 2001, Drabiński 2007, Gajda 2007], which could be regulated by other legal sources and which could be used in vocational practice, e.g. during determining criteria of tenders, as

Słowa kluczowe: tytuły zawodowe absolwentów studiów wyższych, uwarunkowania prawne, inżynier architekt krajobrazu, magister inżynier architekt krajobrazu

Wprowadzenie

Chociaż kształcenie akademickie w zakresie architektury krajobrazu rozpoczęło się już w 1929 roku, to samodzielny kierunek studiów został utworzony dopiero 60 lat później [Böhm 1994]. Szersze zainteresowanie kształceniem na tym kierunku rozpoczęło się w ostatniej dekadzie XX wieku, kiedy architekt krajobrazu pojawił się w urzędowej klasyfikacji zawodów na mocy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 20 kwietnia 1995 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania². W kolejnych latach architektura krajobrazu stała się modną, studia w tym zakresie oferowało kilkanaście polskich uczelni, a kilka tysięcy absolwentów rozpoczęło poszukiwania swojej szansy na krajowym i europejskim rynku pracy. Nadto powstało szereg organizacji pozarządowych, przede wszystkim w formie stowarzyszeń, zrzeszających czynnych zawodowo architektów krajobrazu, jak i środowisko akademickie [Sobota i Drabiński 2017]. Wśród szczególnie aktywnych podmiotów, które postulowały zwiększenie i ukonstytuowanie w przepisach prawa powszechnie

obowiązującego roli architekta krajobrazu, np. w procesie inwestycyjnym, również w fazie projektowania przedsięwzięć budowlanych, wymienić należy (w kolejności powstania):

- Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Ogrodnictwa, wpisane do rejestru stowarzyszeń w 1958 r. pod numerem 662, wpisane do KRS 15 listopada 2001 r. (nr KRS 0000053549);
- Polską Asocjację Ekologii Krajobrazu, wpisaną do KRS 29 marca 2002 r. (nr KRS 0000103535);
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Twórców Ogrodów, wpisane do KRS 6 grudnia 2002 r. (nr KRS 0000137812);
- Stowarzyszenie Architektury Krajobrazu (w latach 2004–2009 działające pod nazwą Polskie Stowarzyszenie Wykonawców Terenów Zieleni i Architektów Krajobrazu), wpisane do KRS 26 listopada 2004 r. (nr KRS 0000222254);
- Stowarzyszenie Polskich Architektów Krajobrazu, wpisane do KRS 26 czerwca 2009 r. (nr KRS 0000330870)³.

Szczególnie ważną kwestią dla absolwentów tego kierunku stał się otrzymywany tytuł zawodowy [Giedych i Szumański 2001, Drabiński 2007, Gajda 2007], który w konsekwencji mógł być podmiotem regulacji w innych źródłach prawa i wykorzystywany w praktyce zawodowej, np. podczas określania kryteriów w przetargach, jak również

przy ustawowym opisie konkretnych uprawnień projektowych.

Celem niniejszej pracy jest analiza ewolucji przepisów prawnych w zakresie tytułów zawodowych architekta krajobrazu. Autorzy prezentują przyjęte przez ustawodawcę rozwiązania prawne w tym zakresie począwszy od odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r. do 2018 roku. Nadto w pracy przedstawiono działania podejmowane przez organizacje pozarządowe, jak i środowisko naukowe zmierzające do ochrony tytułu zawodowego inżyniera architekta krajobrazu oraz magistra inżyniera krajobrazu.

Materiał i metody

Przyjęta metodyka pracy opiera się na analizie kolejnych aktów prawnych, w szczególności przepisów kształtujących ramy prawne tytułów zawodowych architekta krajobrazu. Analiza obejmuje akty prawa powszechnie obowiązującego, jak również opis działania organizacji pozarządowych zmierzających do prawnego uregulowania zawodu architekta krajobrazu.

Autorzy przeanalizowali polskie akty prawne dotyczące tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, ze szczególnym uwzględnieniem architektów krajobrazu, opisali dotychczasowe starania podejmowane zarówno na rzecz wprowadzenia, jak i obrony tytułów „magister inżynier architekt

well as in the statutory description of certain design rights.

The purpose of this article is to analyze the development of legal provisions related to professional titles of landscape architects. The authors of this article present the legal solutions connected with the aforementioned field, starting from Poland's retrieval of independence in 1918, until the year 2018. What is more, the authors discuss different kinds of activities – undertaken by non-governmental organizations and academic circles – aimed at the protection of the professional title of “engineer in landscape architecture” and “Master of Science in landscape architecture”.

Materials and methodology

The methodology of the study was designed to analyze legal acts, in particular with regard to legal aspects related to professional titles of landscape architects. The analysis includes generally applicable provisions, as well as the activities of non-governmental organizations aimed at legal regulation of the landscape architect profession.

The authors:

- analyzed Polish legal acts connected with granting professional titles to university graduates, with particular consideration of landscape architects;

- described previous efforts to introduce and protect the titles “Master of Science in Landscape Architecture” and “Engineer in Landscape Architecture”;
- proposed several opportunities of further activities.

While analyzing the legal provisions, authors proved that it is justified and necessary to retain the aforementioned professional titles within the legal order, from the point of view of practices related to the landscape architect profession and also considering educational and training aspects.

The article is a review.

Results

After Poland had regained its independence in 1918, an urgent necessity emerged to regulate the issues related to professional titles and degrees, including the title of engineer. Art. 1 of the Act on Title of Engineer of September 21, 1922⁴ stated: “[The] Title of Engineer is an academic degree, acquired in technical fields of studies, with possible determination of specialization, dependent on certain academic fields, e.g.: *roads and bridges engineer, hydroengineering engineer, mining engineer, army engineer* etc. Art. 3 of the aforementioned Act stated that the academic council of technical faculties was authorized to grant the title of engineer; and the philosophy faculty of the Jagiellonian University

(agriculture department) was authorized to grant this title instead of the title of master. Art. 8 of the Act stated that the title of engineer was protected by law⁵.

After the Second World War Polish legislation had to be adapted to systemic changes. Therefore, under the Decree on Degree of Engineer of February 3, 1947⁶, it was determined, that: *[the] degree of engineer is a professional degree; the title, which is connected with this degree, should be completed by determining specialization* (art. 1). The degree of engineer was acquired by students who graduated from studies related to technical sciences, agriculture, horticulture and forestry at universities or higher non-academic schools, pursuant to the curricula and exams determined by the Minister of Education in order to acquire the degree of engineer (art. 2). Interim provisions guaranteed retaining the right to use the title of engineer by people, who used it legally pursuant to the aforementioned Decree of 3rd February 1947 (art. 9). The Decree, just like the Act on Title of Engineer of September 21, 1922, stated that the degree of engineer was protected by law, and emphasized that: *granting or using the title of engineer, apart from cases listed in the decree, is forbidden*.

Provisions of the Decree of February 3, 1947 were repealed by the Act on Degree of Engineer of January 8, 1948⁷. Pursuant to the aforementioned Act the degree of engineer was a professional degree and, what

krajobrazu” i „inżynier architekt krajobrazu” oraz zaproponowali kilka możliwości kolejnych działań. Dokonując analizy przepisów prawnych, autorzy wykazują zasadność oraz konieczność utrzymania w ramach porządku prawnego przedmiotowych tytułów zawodowych z punktu widzenia wykonywania (praktyki) zawodu architekta krajobrazu, jak i mając baczenie na aspekty naukowe oraz szkoleniowe.

Artykuł ma charakter przeglądowy.

Wyniki

Wraz z odzyskaniem niepodległości przez Polskę w 1918 r. pojawiła się konieczność uregulowania w systemie prawa tytułów i stopni zawodowych m.in. w zakresie tytułu inżyniera. W ustawie w przedmiocie tytułu inżyniera z dnia 21 września 1922 r.⁴ określono w art. 1, że: *Tytuł inżyniera jest stopniem akademickim, nabywanym w wydziałach technicznych szkół akademickich z ewentualnym oznaczeniem specjalności, zależnie od rodzaju wydziału akademickiego, jak np.: „inżynier dróg i mostów”, „inżynier hydrotechniki”, „inżynier górniczy”, „inżynier wojskowy” i t. d.* W artykule 3 tej ustawy określono, iż prawo nadawania tytułu inżyniera przysługuje radom wydziałów technicznych w szkołach akademickich, a Wydziałowi Filozoficznemu Uniwersytetu Jagiellońskiego dla studium rolniczego w miejsce

tytułu magistra, natomiast w art. 8 przesądzone zostało, że tytuł inżyniera otrzymuje ochronę prawną⁵.

Po II wojnie światowej ustawodawstwo polskie oczywiście musiało zostać dostosowane do zmian ustrojowych. I tak, na mocy dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o stopniu inżyniera⁶ przesądzone zostało, że: *stopień inżyniera jest stopniem zawodowym; związany ze stopniem tytuł uzupełnia się przez określenie specjalności* (art. 1). Stopień inżyniera uzyskiwały osoby, które ukończyły studia w zakresie nauk technicznych, rolnictwa, ogrodnictwa i leśnictwa w szkołach akademickich lub w szkołach wyższych nieakademickich, na podstawie programów i porządku studiów i egzaminów przepisanych przez ministra oświaty dla uzyskania stopnia inżyniera (art. 2). W ramach przepisów przejściowych zostało zagwarantowane, że kto w chwili wejścia w życie przedmiotowego dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. używał legalnie tytułu inżyniera, zachowuje prawo używania tego tytułu (art. 9). Dekret ten, podobnie jak ustawa w przedmiocie tytułu inżyniera z dnia 21 września 1922 r., poddawał ochronie prawnej stopień inżyniera, podkreślając w art. 11, że: *nadawanie lub używanie tytułu, w skład którego wchodzi wyraz inżynier, poza przypadkami przewidzianymi w dekrecie niniejszym, jest wzbronione.*

Przepisy dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. zostały uchylone przez ustawę z dnia 8 stycznia 1948 r. o stopniu inżyniera⁷. W ramach tego

uregulowania stopień inżyniera był stopniem zawodowym, co ważne, zaznaczono także, że związany ze stopniem tytuł uzupełnia się przez określenie specjalności (art. 1). Stopień inżyniera uzyskiwały osoby, które ukończyły studia w zakresie: nauk technicznych, rolnictwa, ogrodnictwa i leśnictwa w szkołach akademickich lub w szkołach wyższych zawodowych na podstawie programów, porządku studiów i egzaminów, przepisanych przez ministra oświaty dla uzyskania stopnia inżyniera (art. 2). Zagwarantowana została ciągłość w zakresie używania tytułu inżyniera zdobytego na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów (art. 12), jak również potwierdzona ochrona prawna tego stopnia i tytułu z wyraźnym wskazaniem, że działanie sprzeczne z ustawą pozostaje „karalne”, albowiem art. 14 stanowił: *nadawanie lub używanie stopnia i tytułu, do składu których wchodzi wyraz „inżynier”, jest – poza przypadkami, przewidzianymi w niniejszej ustawie – zabronione i karalne zgodnie z obowiązującymi przepisami.*”

Kolejnym aktem prawnym, który w sposób zasadniczy zmodyfikował obowiązujący dotychczas system organizacji szkół wyższych, to ustawa o szkolnictwie wyższym i pracownikach nauki z dnia 15 grudnia 1951 r.⁸, gdyż art. 22 (w brzmieniu pierwotnym) stanowił, iż studia w szkołach wyższych mogą mieć dwa stopnie. Studia pierwszego stopnia kształcą pracowników

is important, the title connected with the degree was completed by determining specialization (art. 1). The degree of engineer was acquired by students who graduated from studies in the fields of: technical sciences, agriculture, horticulture and forestry at the university or higher technical schools, pursuant to curricula of studies and exams prescribed by the Minister of Education in order to acquire the degree of engineer (art. 2). Continuity related to the usage of the title (under previous provisions) was guaranteed (art. 12), as well as the legal protection of the title. It was also indicated, in art. 14, that any activity contrary to the Act would be "punishable": *granting or using the title of engineer, apart from cases listed in the Act, is forbidden and will be punishable pursuant to currently applicable provisions.*

Another legal act, which introduced significant changes to the previous system related to organization of higher education, was the Act on Higher Education and Scientific Workers of December 15, 1951⁸. Art. 22 of this Act (originally) stated that higher education consisted of two stages. The first one was connected with educating workers with the highest – while considering certain profession – level of professional qualifications. What is more, the legislator determined, that – after the graduation on the first stage of education – higher schools will issue diplomas related to granting a professional title. Whereas, after the graduation

on the second stage of education or after other equally important studies, higher schools would issue diplomas confirming: the completion of higher education and acquiring master's degree, medical degree or title of Master of Science (art. 24 originally). Implementing regulations to this Act were included in Resolution No 478 of Parliament's Bureau on the determination of professional titles granted after graduating from higher studies, as well as the stage, conditions and procedure of granting such titles in technical and agricultural fields of studies of June 18, 1955⁹, which stated that: *§ 1.1. Students, who passed the final exam at higher studies after the first stage, in technical and agricultural fields of studies, will acquire the title of engineer. 1.2. Specialization of the title of engineer will be determined in accordance with specializations related to the Master of Science, defined by the Minister of Higher Education. In case of the lack of studies related to the second stage equal to the first stage of studies, the specialization connected with the title of engineer will be determined by the Minister of Higher Education. § 2. Title of engineer together with determining its specialization will be mentioned in the diploma issued after graduating from the first stage of studies.*

Another reform in higher education took place together with the entry into force of the Act on Higher Education of November 5, 1958¹⁰. Art. 50 (originally) stated: *1. Higher*

schools will issue diplomas confirming graduating from studies and granting master's degree, medical degree or the title of Master of Science. 2. The Minister will determine precise definitions of master's degrees, doctoral degrees or titles of Master of Science, depending on the field of studies. 3. The aforementioned provisions (item 1 and 2) related to granting master's degree, doctoral degree and the title of Master of Science shall not apply to the graduates of technical studies; titles related to graduates of technical studies will be determined by the Council of Ministers by way of regulation. Among the implementing regulations, one should list:

- Regulation of the Council of Ministers of April 6, 1959 on determining professional title for students graduating from evening studies at engineering schools¹¹;
- Regulation of the Council of Ministers of September 28, 1959 on determining professional title for students graduating from extramural studies at higher agricultural schools¹², which stated that higher agricultural schools would issue diplomas confirming graduating from extramural technical studies at certain faculties of agricultural higher schools and granting title of engineer;
- Regulation of the Council of Ministers of October 23, 1959 on determining professional title for students graduating from technical studies at universities of science and technology¹³, which

o najwyższym w danym zawodzie poziomie kwalifikacji zawodowych. Nadto ustawodawca przesądził, że szkoły wyższe wydają po ukończeniu studiów stopnia pierwszego dyplomy ukończenia studiów, z którymi może być związane nadanie tytułu zawodowego, natomiast po ukończeniu studiów stopnia drugiego, lub równorzędnych, szkoły wyższe wydają dyplomy, stwierdzające ukończenie tych studiów i uzyskanie tytułu magistra, lekarza lub inżyniera magistra (art. 24 w pierwotnym brzmieniu). Aktem wykonawczym do niniejszej ustawy była uchwała nr 478 Prezydium Rządu w sprawie ustalenia tytułu zawodowego nadawanego po ukończeniu studiów i stopnia oraz warunków i trybu jego nadawania na kierunkach technicznych i rolniczych szkół wyższych z dnia 18 czerwca 1955r.⁹, która stanowiła: § 1.1. *Osoby, które złożyły z wynikiem pomyślnym egzamin końcowy na studiach I stopnia na kierunkach technicznych i rolniczych szkół wyższych, uzyskują tytuł inżyniera. 1.2. Specjalność tytułu inżyniera określa się według specjalności ustalonej przez Ministra Szkolnictwa Wyższego dla tytułu inżyniera-magistra. W razie braku kierunku studiów II stopnia (jednolitych) odpowiadających kierunkowi studiów I stopnia specjalność tytułu inżyniera dla tego kierunku ustala Minister Szkolnictwa Wyższego. § 2. Tytuł inżyniera z określeniem specjalności wymienia się w dyplomie wydanym po ukończeniu studiów I stopnia.*

Kolejna reforma szkolnictwa wyższego miała miejsce wraz z wejściem w życie ustawy o szkolnictwie wyższym z 5 listopada 1958 roku¹⁰ Artykuł 50 (wersja pierwotna) stanowił: *1. Szkoły wyższe wydają absolwentom dyplomy stwierdzające ukończenie studiów i nadanie tytułu magistra, magistra-inżyniera lub lekarza. 2. Minister ustali bliższe określenie tytułów magistra, magistra-inżyniera i lekarza w zależności od kierunku ukończonych studiów. 3. Przepisy ust. 1 i 2 dotyczące nadawania tytułów magistra, magistra-inżyniera i lekarza nie dotyczą absolwentów studiów zawodowych; tytuły nadawane absolwentom studiów zawodowych określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.* Wśród aktów wykonawczych należy wymienić:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 kwietnia 1959 r. w sprawie określenia tytułu zawodowego dla osób kończących studia w wieczorowych szkołach inżynierskich¹¹, stanowiące, że wieczorowe szkoły inżynierskie wydają absolwentom dyplomy stwierdzające ukończenie wyższej szkoły zawodowej i nadanie tytułu zawodowego – inżyniera;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 września 1959 r. w sprawie określenia tytułu zawodowego dla osób kończących zaoczne studia zawodowe w wyższych szkołach rolniczych¹², stanowiące, że wyższe szkoły rolnicze wydają absolwentom zaocznych

studiów zawodowych dyplomy stwierdzające ukończenie zaocznych studiów zawodowych na odpowiednich wydziałach szkół rolniczych i nadanie tytułu inżyniera;

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 października 1959 r. w sprawie określenia tytułu zawodowego dla osób kończących studia zawodowe na politechnikach¹³, stanowiące, że te uczelnie wydają absolwentom studiów zawodowych dyplomy stwierdzające ukończenie studiów zawodowych na odpowiednich wydziałach politechniki i nadanie tytułu zawodowego – inżyniera;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 1962 r. w sprawie określenia tytułu zawodowego dla osób kończących studia zawodowe na politechnikach i w wyższych szkołach rolniczych¹⁴, stanowiące, że te uczelnie wydają absolwentom studiów zawodowych dyplomy stwierdzające ukończenie studiów zawodowych na odpowiednich wydziałach i nadanie zawodowego tytułu inżyniera. W każdym z tych czterech rozporządzeń znalazło się uprawnienie ministra nauki i szkolnictwa wyższego do bliższego określenia tytułu zawodowego inżyniera;
- Zarządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 3 września 1963 r. w sprawie bliższego określenia tytułów magistra nadawanych absolwentom wyższych

stated that universities would issue diplomas confirming graduating from technical studies at certain faculties of the university of science and technology, and granting professional title of engineer;

- Regulation of the Council of Ministers of December 10, 1962 on determining professional title for students graduating from technical studies at universities of science and technology, as well as from higher agricultural schools¹⁴, which stated that universities would issue diplomas confirming graduating from technical studies at certain faculties and granting professional title of engineer.

Each of the aforementioned regulations authorized the Minister of Science and Higher Education to determine precise definitions of professional title of engineer:

- Regulation of the Minister of Culture and Education of September 3, 1963 on determining precise definitions of master's degrees granted to students graduating from artistic higher schools¹⁵, which stated that master's degree mentioned in diplomas confirming graduating from higher schools and issued by those schools, will be precisely defined as – the Master of Arts.

The first legal act that referred directly to a professional title related to landscape architecture was the Regulation of the Minister of National Education on defining fields of studies at higher schools as well

as diplomas and professional titles granted by higher schools of April 24, 1989¹⁶. Art. 2 § 1 stated that students graduating from master's degree studies or other equivalent studies would acquire professional "master's degree", "medical degree" or title of "Master of Science", whereas students graduating from technical studies would acquire the professional titles of "engineer", "qualified economist" or "teacher"; on the other hand students graduating from technical studies, who completed supplementary master's degree studies in the same field, would acquire professional "master's degree" or title of "Master of Science". The attachment to the aforementioned Regulation contained a list of fields of studies at higher schools and professional titles granted to the respective graduates. This list mentioned landscape architecture, among many different fields of studies. Students graduating from this field of studies (only master's degree studies) were able to acquire professional title of "Master of Science and Landscape Architecture".

After the introduction of the Act of September 12, 1990 on Higher Education¹⁷ – which stated (art. 149) that the graduate of a higher school will acquire the diploma confirming completion of a certain field of studies – implementing regulation was issued by the Minister of National Education (Regulation of the Minister of National Education of 9th April 1992 on defining diplomas, professional titles and specimen diploma granted

by higher schools¹⁸). The aforementioned regulation enumerated the following professional titles: 1) master's degree, 2) Master of Education, 3) Master of Science, 4) Master of Arts, 5) doctor, 6) dental surgeon, 7) veterinary surgeon, 8) engineer, and 9) bachelor's degree. Pursuant to the Regulation of the Minister of National Education of 14th September 1993¹⁹, which amended the aforementioned regulation, in § 2 (determining professional titles granted to graduates of higher studies), after item 3 – item 3a was added: **3a. Master of Science in Architecture – granted to graduates of higher architecture studies.** The aforementioned regulation of April 9, 1992 was repealed by the Regulation of the Minister of National Education and Sport of July 23, 2004 on defining diplomas, professional titles and specimen diploma granted by higher schools²⁰, which defined 14 professional titles granted to graduates of higher studies: 1) master's degree, 2) Master of Science, 3) Master of Science in Architecture, 4) Master of Arts, 5) medical degree, 6) dental surgeon, 7) veterinary surgeon, 8) Master of Nursing, 9) Master of Obstetrics, 10) engineer, 11) Engineer in Architecture, 12) bachelor's degree, 13) Bachelor of Nursing, 14) Bachelor of Obstetrics.

The legal system formed in the aforementioned way did not reflect the practice related to educating landscape architects and there was no legal regulation allowing the graduates of this field of studies to acquire

szkół artystycznych¹⁵, stanowiące, że tytuł magistra wymieniany w dyplomach ukończenia studiów wyższych, wydawanych przez te uczelnie, otrzymuje bliższe określenie – magister sztuki.

Pierwszym aktem prawnym, który wprost odwołuje się do tytułu zawodowego w zakresie architektury krajobrazu, jest Zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie określania nazw kierunków studiów w szkołach wyższych oraz rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych nadawanych przez szkoły wyższe z dnia 24 kwietnia 1989 roku¹⁶. W § 2 ust. 1 wskazano, iż absolwenci studiów magisterskich lub równorzędnych otrzymują tytuł zawodowy odpowiednio: „magister”, „magister inżynier” i „lekarz”, absolwenci studiów zawodowych otrzymują tytuł zawodowy odpowiednio: „inżynier”, „dyplomowany ekonomista”, „nauczyciel”, z kolei absolwenci studiów zawodowych, w razie ukończenia uzupełniających studiów magisterskich na tym samym kierunku, otrzymują tytuł zawodowy odpowiednio „magister”, magister inżynier”. W załączniku do Zarządzenia określono wykaz kierunków studiów w szkołach wyższych oraz tytułów zawodowych nadawanych absolwentom, gdzie wśród 15 kierunków studiów rolniczych występuje również kierunek „architektura krajobrazu”, którego absolwenci (tylko studia magisterskie) uzyskują tytuł zawodowy „magister inżynier architektury krajobrazu”.

Wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym¹⁷, która w art. 149 wskazywała, iż absolwent uczelni otrzymuje dyplom ukończenia studiów na danym kierunku, został wydany akt wykonawczy przez Ministra Edukacji Narodowej (Zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 kwietnia 1992 r. w sprawie określenia rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych oraz wzoru dyplomu wydawanego przez uczelnie¹⁸), w którym określono następujące tytuły zawodowe: 1) magister, 2) magister edukacji, 3) magister inżynier, 4) magister sztuki, 5) lekarz, 6) lekarz stomatolog, 7) lekarz weterynarii, 8) inżynier, 9) licencjat. Na mocy Zarządzenia Ministra Edukacji Narodowej zmieniającego Zarządzenie w sprawie określenia rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych oraz wzorów dyplomów wydawanych przez uczelnie z dnia 14 września 1993 r.¹⁹ w § 2 określającym tytuły zawodowe nadawane absolwentom studiów wyższych, po pkt. 3 dodany został pkt 3a w brzmieniu: **3a) magister inżynier architekt – nadawany absolwentom wyższych studiów architektonicznych**. Aktem prawnym, który uchylał powyższe Zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 kwietnia 1992 r., było Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych oraz wzorów dyplomów wydawanych przez uczelnie z dnia 23 lipca 2004 r.²⁰, który określał 14

tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów wyższych: 1) magister, 2) magister inżynier, 3) magister inżynier architekt, 4) magister sztuki, 5) lekarz, 6) lekarz dentysta, 7) lekarz weterynarii, 8) magister pielęgniarstwa, 9) magister położnictwa, 10) inżynier, 11) inżynier architekt, 12) licencjat, 13) licencjat pielęgniarstwa, 14) licencjat położnictwa.

Tak ukształtowany stan prawny nie odpowiadał realiom, w ramach których kolejne uczelnie podejmowały kształcenie architektów krajobrazu, natomiast brak było uregulowania prawnego pozwalającego absolwentom tego kierunku na uzyskanie tytułu zawodowego zawierającego w swojej nazwie „architekta krajobrazu”. Środowisko akademickie podjęło więc szereg działań zmierzających do zmiany w tym zakresie, wśród których należy wymienić m.in. wnioski z 2005 r. Rady Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej do Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu oraz do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego o ustanowienie tytułu zawodowego „magister inżynier architekt krajobrazu”, który został poparty przez pięć uczelni publicznych również kształcących architektów krajobrazu (Akademia Rolnicza w Lublinie, Akademia Rolnicza we Wrocławiu, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) oraz cztery stowarzyszenia zawodowe:

the professional title of “landscape architect”. Therefore, academic circles have taken certain necessary measures, such as the proposal (of 2005) of the Council of the Faculty of Architecture of the Cracow University of Technology, submitted to the Ministry of National Education and Sport and the Main Council of Higher Education. The main purpose of the aforementioned proposal was to establish the professional title of “Master of Science in Landscape Architecture” and to introduce amendments to provisions previously in force. The proposal was supported by five public universities which educated landscape architects (University of Agriculture in Lublin, University of Agriculture in Wrocław, Catholic University of Lublin, Warsaw University of Life Sciences, University of Warmia and Mazury in Olsztyn) and by four vocational associations:

- Polish Association of Green Areas Contractors and Landscape Architects in Kraków;
- Association of Garden Contractors in Poznań;
- Association “Lower Silesian Gardens” in Wrocław;
- Scientific and Technical Association of Engineers and Gardening Technicians, Warsaw Department.

As a result of the aforementioned measures, the Regulation of the Minister of Science and Higher Education on defining professional titles, specimen diplomas and certificates granted to graduates of higher

schools of 19th December 2008²¹ introduced – for the first time – the professional title of: “Engineer in Landscape Architecture” (for graduates of the first stage of studies) and “Master of Science in Landscape Architecture” (for graduates of the second stage of studies) – in the field of studies related to landscape architecture. The aforementioned legal status was maintained – pursuant to following implementing regulations (issued in 2011 and 2017²²) and then it was amended in 2018 by the currently binding Regulation of September 27, 2018 of Minister of Science and Higher Education on studies²³, which constitutes an implementing regulation to art. 81 of the new Act on Higher Education and Science of July 20, 2018²⁴.

Currently, students graduating from the first stage of studies are granted professional titles, which are equivalent to bachelor’s and engineer’s degrees:

- Engineer in Architecture – after acquiring results required during studies at the field of architecture;
- Engineer in Firefighting – after acquiring results required during studies at the field of safety engineering at the University of Fire Service, conducted for fire fighters of the State Fire Service;
- Bachelor of Nursing – after acquiring results required during studies at the field of nursing;
- Bachelor of Obstetrics – after acquiring results required during studies at the field of obstetrics.

Students graduating from the second stage of studies are granted professional titles, which are equivalent to master’s degree and to the title of Master of Science:

- Master of Science in Architecture – after acquiring results required during studies at the field of architecture;
 - Master of Science in Firefighting – after acquiring results required during studies at the field of safety engineering at the University of Fire Service, conducted for Engineers in Firefighting of the State Fire Service;
 - Master of Nursing – after acquiring results required during studies at the field of nursing;
 - Master of Obstetrics – after acquiring results required during studies at the field of obstetrics;
- whereas students graduating from master’s degree studies are granted professional titles, which are equivalent to master’s degree and to the title of Master of Science:
- medical doctor – after acquiring results required during studies at the medical field;
 - dental surgeon – after acquiring results required during studies at the medical-dental field;
 - veterinary surgeon – after acquiring results required during studies at the veterinary field;
 - Master of Pharmacy – after acquiring results required during studies at the field of pharmacy;

- Polskie Stowarzyszenie Wykonawców Terenów Zieleni i Architektów Krajobrazu w Krakowie,
- Stowarzyszenie Twórców Ogrodów w Poznaniu,
- Stowarzyszenie Ogrody Dolnośląskie we Wrocławiu,
- Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Ogrodnictwa Oddział Warszawski,

w celu zmiany obowiązujących przepisów. Między innymi w wyniku powyższych działań Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie rodzajów tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów i wzorów dyplomów oraz świadectw wydawanych przez uczelnie z dnia 19 grudnia 2008 r.²¹ zapewniało po raz pierwszy w historii absolwentom studiów pierwszego stopnia tytuł zawodowy: „inżyniera architekta krajobrazu”, natomiast absolwentom studiów drugiego stopnia tytuł zawodowy „magistra inżyniera architekta krajobrazu” – po ukończeniu kierunku architektura krajobrazu. Taki stan prawny został utrzymany przez dwa kolejne akty wykonawcze w tym zakresie wydane w 2011 r. oraz 2017 r.²² i został zmieniony dopiero na mocy aktualnie obowiązującego Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów z dnia 27 września 2018 r.²³, które stanowi akt wykonawczy do art. 81 nowej ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce²⁴.

W obecnym stanie prawnym absolwentom studiów pierwszego stopnia nadaje się tytuły zawodowe równorzędne tytułom licencjata i inżyniera:

- inżynier architekt – po uzyskaniu efektów uczenia się określonych dla studiów na kierunku architektura;
- inżynier pożarnictwa – po uzyskaniu efektów uczenia się określonych dla studiów na kierunku inżynieria bezpieczeństwa w Szkole Głównej Służby Pożarnej na studiach prowadzonych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej;
- licencjat pielęgniarstwa – po uzyskaniu efektów uczenia się określonych dla studiów na kierunku pielęgniarstwo;
- licencjat położnictwa – po uzyskaniu efektów uczenia się określonych dla studiów na kierunku położnictwo;

absolwentom studiów drugiego stopnia nadaje się tytuły zawodowe równorzędne tytułom magistra i magistra inżyniera:

- magister inżynier architekt – po uzyskaniu efektów uczenia się określonych dla studiów na kierunku architektura;
- magister inżynier pożarnictwa – po uzyskaniu efektów uczenia się określonych dla studiów na kierunku inżynieria bezpieczeństwa prowadzonych dla inżynierów pożarnictwa w Szkole Głównej Służby Pożarnej;

- magister pielęgniarstwa – po uzyskaniu efektów uczenia się określonych dla studiów na kierunku pielęgniarstwo;
- magister położnictwa – po uzyskaniu efektów uczenia się określonych dla studiów na kierunku położnictwo;

natomiast absolwentom jednolitych studiów magisterskich nadaje się tytuły zawodowe równorzędne tytułom magistra i magistra inżyniera:

- lekarz – po uzyskaniu efektów uczenia się określonych dla studiów na kierunku lekarskim;
- lekarz dentysta – po uzyskaniu efektów uczenia się określonych dla studiów na kierunku lekarsko-dentystycznym;
- lekarz weterynarii – po uzyskaniu efektów uczenia się określonych dla studiów na kierunku weterynaria;
- magister farmacji – po uzyskaniu efektów uczenia się określonych dla studiów na kierunku farmacja;
- magister architekt – po uzyskaniu efektów uczenia się określonych dla studiów na kierunku architektura.

Powyższe uregulowania, które weszły w życie z dniem 1 października 2018 r., niewątpliwie stanowią regres w stosunku do wcześniejszych rozwiązań, albowiem pozbawiają absolwentów kierunku architektura krajobrazu tytułu „inżyniera architekta krajobrazu” lub „magistra inżyniera architekta krajobrazu”. Zaznaczyć należy, iż środowisko akademickie jak również organizacje

- Master of Architecture – after acquiring results required during studies at the field of architecture.

The aforementioned regulations, which came into force on the 1st of October 2018, undoubtedly constitute recourse in relation to earlier solutions, because students graduating from the field of studies related to landscape architecture are now deprived of the title “Engineer in Landscape Architecture” or “Master of Science and Landscape Architecture”. It must be emphasized that academic circles and non-governmental organizations have taken necessary measures (related to the stage of preparing regulation of September 27, 2018) aimed at retaining the professional title of “Engineer in Landscape Architecture” or “Master of Science and Landscape Architecture”. The following should be listed among the aforementioned measures:

- 2018.05.21 – letter from the Chairwoman of the Union of Universities for the development of “Landscape Architecture” as a field of studies²⁵, addressed to the Minister of Science and Higher Education and the Chairman of the Parliamentary Commission for Education and Youth;
- 2018.05.22 – letter from the Chairwoman of the Central Administration of Polish Landscape Architects Association, with the support of the Landscape Architecture Association, addressed to the Minister of Science and Higher Education and the Chairman of

Parliamentary Commission for Education and Youth;

- 2018.05.23 – letter from the Rector of the University of Life Sciences to the Minister of Science and Higher Education;
- 2018.05.30 – letter of the Dean of the Faculty of Environmental Engineering and Geodesy at Wrocław University of Environmental and Life Sciences, addressed to the Minister of Science and higher Education;
- 2018.06.27 – letter from the Chairwoman of the Union of Universities for the development of “Landscape Architecture” as the field of studies, addressed to the Chairman of the Main Council of Science and Higher Education (together with resolutions adopted by 11 universities, which provide education related to the field of landscape education);
- 2018.06.28 – letter from the Rector of Wrocław University of Environmental and Life Sciences, addressed to the Chairman of the Main Council of Science and Higher Education;
- 2018.07.23 – letter from the Chairwoman of the Union of Universities for the development of “Landscape Architecture” as the field of studies, addressed to the Minister of Science and Higher Education;
- critical remarks submitted by seven natural persons in the course of public consultations upon the regulation on creating

professional titles for students graduating from higher schools.

While analyzing the legal provisions that determine the professional title of landscape architect, one should mention the provisions of the Proclamation of the Minister of Family, Labour and Social Policy related to the promulgation of Regulation of the Minister of Labour and Social Policy on classification of professions and specializations for labour market of December 28, 2017²⁶. The aforementioned proclamation showed the classification of professions and specializations for labour market and the scope of their application, with regard to professions and specializations present on the labour market, as well as needs of employment services. In the provisions of this proclamation, landscape architects became part of the average group 216 “architects, geodesists and designers” and the elementary group “landscape architects”, where certain division was made: landscape architects (216201), interior flora architects (216202) and other landscape architects (216290) (Sobota, Drabiński 2017).

Conclusions

In the opinion of the authors, deprivation of possibility to grant professional titles of: Engineer in Landscape Architecture²⁷ and Master of Science and Landscape Architecture exceeds the scope of statutory provision, because art. 81 item 11)

pozarządowe, jeszcze na etapie prac przygotowawczych związanych z tworzeniem projektu rozporządzenia z dnia 27 września 2018 r., podjęły liczne działania – niestety nieskuteczne – mające na celu m.in. utrzymanie tytułu zawodowego „inżyniera architekta krajobrazu” oraz „magistra inżyniera architekta krajobrazu”. Wśród tych działań przede wszystkim wymienić należy:

- 21.05.2018 – pismo Przewodniczącej Unii Uczelni na Rzecz Rozwoju Kierunku Studiów „Architektura Krajobrazu”²⁵ do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz do Przewodniczącego Sejmowej Komisji Edukacji Nauki i Młodzieży;
- 22.05.2018 – pismo Prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polskich Architektów Krajobrazu, z poparciem Stowarzyszenia Architektury Krajobrazu, do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz do Przewodniczącego Sejmowej Komisji Edukacji Nauki i Młodzieży;
- 23.05.2018 – pismo Rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 30.05.2018 – pismo Dziekana Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 27.06.2018 – pismo Przewodniczącej Unii Uczelni na Rzecz Rozwoju Kierunku Studiów

„Architektura Krajobrazu” do Przewodniczącego Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (wraz z uchwałami 11 uczelni kształcących na kierunku architektura krajobrazu);

- 28.06.2018 – pismo Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu do Przewodniczącego Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 23.07.2018 – pismo Przewodniczącej Unii Uczelni na Rzecz Rozwoju Kierunku Studiów „Architektura Krajobrazu” do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- krytyczne uwagi zgłoszone przez siedem osób fizycznych w trakcie konsultacji publicznych nad projektem rozporządzenia ustanawiającego tytuły zawodowe dla absolwentów szkół wyższych.

Dokonując analizy przepisów prawa kształtujących tytuł zawodu architekta krajobrazu, niewątpliwie należy wskazać na przepisy Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania z dnia 28 grudnia 2017 r.²⁶, ukazujące klasyfikację zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakres jej stosowania, uwzględniając zawody i specjalności występujące na rynku pracy oraz potrzeby pośrednictwa

i poradnictwa zawodowego. W tym akcie prawnym architekci krajobrazu zostali zaliczeni do grupy średniej 216 „architekci, geodeci, projektanci” oraz grupy elementarnej 2162 „architekci krajobrazu”, gdzie dokonano podziału na architektów krajobrazu (216201), architektów zieleni wnętrz budynków (216202), pozostali architekci krajobrazu (216290) [Sobota i Drabiński 2017].

Podsumowanie i wnioski

W ocenie autorów pozbawienie możliwości nadawania tytułów zawodowych: inżynier architekt krajobrazu²⁷ oraz magister inżynier architekt krajobrazu wykracza poza dyspozycję ustawową, bowiem przepis art. 81 pkt 11) ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uprawnia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki jedynie do określenia tytułów zawodowych równorzędnych tytułom licencjata i inżyniera oraz tytułu magistra i magistra inżyniera – mając na uwadze „tradycyjne nazewnictwo w zakresie tytułów zawodowych”.

Nie można więc zgodzić się z brakiem tytułów zawodowych „magister/inżynier architekt krajobrazu” istniejącego w latach 1989–1992 oraz od 2009 r., podobnie jak tytułu „magister sztuki” istniejącego już w 1963 roku.

of the Law on Higher Education and Science Act of 20th July 2018 entitles the Minister of Science and Higher Education – only – to determining professional titles of equal importance to bachelor's degrees, title of Engineer or master's degree and title of Master of Science – with regard to “traditional naming related to professional titles”.

That is why one cannot accept the absence of professional titles: “Master/Engineer of Landscape Architecture”, which existed in the years 1989–1992 and then after the year 2009, as well as “Master of Arts”, which had already existed in the year 1963.

In the current situation, the following steps should be taken by academic circles and associations related to the branch of landscape architecture:

1) Activities leading to amendments of Regulation of the Minister of Science and Higher Education on studies of September 27, 2018, which will restore the previous legal status, i.e. enable students graduating from the first stage of studies related to the field of landscape architecture to acquire the title of Engineer in Landscape Architecture, while students graduating from the second stage of studies related to the field of landscape architecture will be able to acquire the title of Master of Science in Landscape Architecture;

2) Activities that will result in amending the Construction Law and extending the role of the landscape architect, both during the investment process and at the stage of construction designs. In the opinion of the authors, Krzemkowski's statement remains justified – the profession of landscape architect is discriminated during the investment process and therefore it requires legal protection. Legal provisions should determine the rights of participants related to a certain investment process in order to create transparent and consistent legal regulations. It should be mentioned that – in spite of a significant participation of this specialization in a development of buildings – it performs only a minor function related to this process [Krzemkowski 2008].

3) Activities leading to establishing a chamber related to the profession of landscape architect (the chamber is one of the statutory goals of the Landscape Architecture Association and the Association of Polish Landscape Architects). Creating self-government for landscape architects could establish the internal legal order that would apply to them and it could have an impact on generally applicable provisions, e.g. by way of creating the rules for the participation of landscape architects in tenders – only landscape architects who are registered in an “official” – legally

established – self-government²⁸ would have the right to take part in tenders. It should be emphasized that such chambers related to the profession of landscape architect, which legally protect this profession, already exist in certain European countries, such as Germany, where only a person of a certain educational background and experience (at least two years of professional experience), after passing the exam and acquiring positive decision of registration committee, can become a member of the chamber [Milewska 2010].

Marcin Sobota
Andrzej Drabiński

Landscape Architecture Department
The Faculty of Environmental Engineering and Geodesy
Wrocław University of Environmental and Life Sciences

Endnotes

¹ Published in the Journal of Laws 2018, item 1668, including later amendments.

² Published in Journal of Laws of 1995, item 253.

³ On the 18th of March 2015, Scientific and Technical Association of Engineers and Gardening Technicians, National Association of Garden Contractors, Landscape Architecture Association and Association of Polish Landscape Architects concluded an agreement on cooperation (), with the aim to consolidate groups connected with landscape architects and related professions.

⁴ Published in the Journal of Laws 1922, item 823 and later amendments.

⁵ Art. 3 and 8 of the Title of Engineer Act of September 21, 1922 are no longer in force since passing the Act of 13th March 1933 (Journal of

W zaistniałej sytuacji, w ocenie autorów, najważniejszymi wyzwaniami, które winny stanowić podstawę działań tak środowiska akademickiego, jak i stowarzyszeń branżowych architektów krajobrazu, powinno być:

- 1) doprowadzenie do zmiany Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów z dnia 27 września 2018 r. i powrót do wcześniejszego stanu prawnego, tj. zagwarantowanie absolwentom kierunku architektura krajobrazu – studiów I stopnia – tytułu inżyniera architekta krajobrazu, natomiast absolwentom studiów II stopnia – tytułu magistra inżyniera architekta krajobrazu;
- 2) działania na rzecz zmiany przepisów prawa budowlanego i doprowadzenie do należytego umocowania w nim pozycji architekta krajobrazu, m.in. w ramach procesu inwestycyjnego. W ocenie autorów zasadne pozostaje stanowisko prezentowane w literaturze m.in. przez Krzemkowskiego, wskazujące, że zawód architekta krajobrazu jest najczęściej dyskryminowany w trakcie procesu inwestycyjnego i m.in. z tego powodu wymaga ochrony prawnej. Dla przejrzystości uregulowań prawnych i spójności systemu prawnego w danej dziedzinie zasadne pozostaje określenie w przepisach prawa uprawnień poszczególnych uczestników danego procesu. Zaznaczyć należy,

iż pomimo znaczącego udziału tej specjalności we właściwym zagospodarowywaniu obiektu budowlanego sprawuje on w tym zakresie tylko funkcję służebną [Krzemkowski 2008];

- 3) dążenie do utworzenia izby zawodowej architektów krajobrazu, będącej m.in. celem statutowym Stowarzyszenia Architektury Krajobrazu i Stowarzyszenia Polskich Architektów Krajobrazu. Utworzenie samorządu architektów krajobrazu stwarza możliwość m.in. powstania wewnętrznego porządku prawnego obowiązującego architektów krajobrazu, co więcej, może oddziaływać również na przepisy prawa powszechnie obowiązujące, np. wyznaczając ramy udziału w przetargach tylko dla architektów krajobrazu zarejestrowanych w „oficjalnym” – ustawowo ukonstytuowanym – samorządzie²⁸. Zaznaczyć należy, iż takie izby zawodowe architektów krajobrazu – dające gwarancję ochrony prawnej tego zawodu – istnieją w krajach europejskich, np. w Niemczech, gdzie członkiem izby może zostać jedynie osoba posiadająca odpowiednie wykształcenie oraz co najmniej dwuletnie doświadczenie zawodowe, a także zdała egzamin oraz uzyskała decyzję komitetu rejestracyjnego [Milewska 2010].

Marcin Sobota
Andrzej Drabiński

Instytut Architektury Krajobrazu
Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska
i Geodezji
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Przypisy

- ¹ Dz. U. 2018 poz. 1668 z późn. zm.
- ² Dz. U. 1995 poz. 253.
- ³ Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Ogrodnictwa, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Twórców Ogrodów, Stowarzyszenie Architektury Krajobrazu oraz Stowarzyszenie Polskich Architektów Krajobrazu zawarły 18 marca 2015 r. porozumienie o współpracy, którego głównym celem jest konsolidacja środowiska zawodowego architektów krajobrazu oraz zawodów pokrewnych.
- ⁴ Dz. U. 1922 poz. 823 z późn. zm.
- ⁵ Art. 3 i 8 ustawy w przedmiocie tytułu inżyniera z dnia 21.09.1922 r. utraciły moc zgodnie z ustawą z dnia 13.03.1933 r. (Dz. U. nr 29, poz. 247), która weszła w życie 01.09.1933 r.
- ⁶ Dz. U. 1947 poz. 67. – Dekret wydany na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. nr 1, poz. 1); Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza przepisy Dekretu.
- ⁷ Dz. U. 1948 poz. 68.
- ⁸ Dz. U. 1952 poz. 38 z późn. zm.
- ⁹ M. P. 1955 poz. 709.
- ¹⁰ Dz. U. 1958 poz. 336 z późn. zm.
- ¹¹ Dz. U. 1959 poz. 154.
- ¹² Dz. U. 1959 poz. 328.
- ¹³ Dz. U. 1959 poz. 363.
- ¹⁴ Dz. U. 1962 poz. 316.
- ¹⁵ M.P. 1963 poz. 352.
- ¹⁶ M. P. 1989 poz. 107 – wydane na podstawie art. 10 ust. 2 i art. 93 ust. 2 ustawy z dnia 4 maja 1982 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1985 r. poz. 201 z późn. zm.)
- ¹⁷ Dz. U. 1990 poz. 385 z późn. zm.
- ¹⁸ M. P. 1992 poz. 85.

Laws No 29, item 247), which came into force on the 1st of September 1933.

⁶ Published in the Journal of Laws 1947, item 67 – Decree was issued under the Act of 3rd January 1945 related to the procedure of issuing decrees with the force of an act (Journal R.P. No 1, item 1) – the Council of Ministers decides and the State National Council approves provisions of the Decree.

⁷ Published in Journal of Laws 1948, item 68.

⁸ Published in Journal of Laws 1952, item 38 and later amendments.

⁹ Published in the Official Gazette of the Republic of Poland 1955, item 709.

¹⁰ Published in Journal of Laws 1958, item 336 and later amendments.

¹¹ Published in Journal of Laws 1959, item 154.

¹² Published in Journal of Laws 1959, item 328.

¹³ Published in Journal of Laws 1959, item 363.

¹⁴ Published in Journal of Laws 1962, item 316.

¹⁵ Published in the Official Gazette of the Republic of Poland 1963, item 352.

¹⁶ Published in the Official Gazette of the Republic of Poland 1989, item 107 – issued pursuant to art. 10 item 2 and art. 93 item 2 of the Act of 4th May 1982 on Higher Education (published in the Journal of Laws 1985, item 201 and later amendments).

¹⁷ Published in Journal of Laws, item 385 and later amendments.

¹⁸ Published in the Official Gazette of the Republic of Poland 1992, item 85.

¹⁹ Published in the Official Gazette of the Republic of Poland 1993, item 525.

²⁰ Published in the Journal of Laws 2004, item 1881.

²¹ Published in Journal of Laws 2009, item 61.

²² Regulation of the Minister of Higher Education of September 1, 2011 on: defining professional titles granted to graduates; conditions of granting diplomas; necessary parts

of diplomas granted after graduating from studies; necessary parts of certificates granted after graduating from post-graduate studies; as well as specimen supplement to the diploma – published in Journal of Laws 2011, item 1167; Regulation of the Minister of Higher Education of February 10, 2017 on professional titles granted to graduates; conditions of granting diplomas; necessary parts of diplomas granted after graduating from studies; necessary parts of certificates granted after graduating from post-graduate studies and specimen supplement to the diploma – published in Journal of Laws 2017, item 279.

²³ Published in Journal of Laws 2018, item 1861.

²⁴ Published in Journal of Laws 2018, item 1668 and later amendments.

²⁵ The agreement concluded in Warsaw on the 17th of May 2012 between the authorities of the Catholic University of Lublin, University of Technology in Białystok, University of Technology in Kraków, University of Life Sciences, Wrocław University of Environmental and Life Sciences, Poznań University of Environmental and Life Sciences, University of Agriculture in Kraków, University in Rzeszów, University of Warmia and Mazury in Olsztyn and West Pomeranian University of Technology.

²⁶ Published in Journal of Laws 2018, item 227.

²⁷ The right to acquire those titles is maintained by students who started studies during the effective period of provisions which entitled them to be granted the professional titles of: Engineer in Landscape Architecture and Master of Science in Landscape Architecture – § 46 of Regulation of the Minister of Science and Higher Education on studies of September 27, 2018.

²⁸ Art. 17 of the Constitution of the Republic of Poland of April 2, 1997 (Journal of Laws 1997, item 483 and later amendments) allows to establish self-government legally.

List of literature and legal regulations
1. Böhm A., 1995. Landscape architecture – its beginning and development. Publisher of Cracow University of Technology, 78.

2. Drabiński A., 2007. Legal aspects related to the profession of landscape architect. Technical Magazine. Architecture, R. 104, No 5–A, 197–199.

3. Gajda M., 2007. Work of landscape architects in Poland. Technical Magazine. Architecture, R. 104, No 5–A, 17.

4. Giedych R., Szumański M., 2001. Landscape with paragraph. Publisher of University of Life Sciences, No 5, 8–10.

5. Krzemkowski J., 2008. Legal protection of landscape architect. Urban green areas, 9 (18), 46–48.

6. Milewska J., 2010. Landscape architect in Europe. Urban green areas 1, 18–19.

7. Drabiński A., Sobota M., 2017. Legal and organizational aspects of Polish landscape architecture in the years 1998–2017. Quarterly Landscape Architecture, 4, 32–51.

8. Act on Title of Engineer of 21st September 1922 – Published in the Journal of Laws 1922, item 823 and later amendments.

9. Decree on Degree of Engineer of 3rd February 1947 – Published in the Journal of Laws 1947, item 67.

10. Act on Degree of Engineer of 8th January 1948 – Published in the Journal of Laws 1948, item 68.

11. Act on Higher Education and Scientific Workers of 15th December 1951 – Published in the Journal of Laws 1952, item 38 and later amendments.

12. Resolution No 478 of Parliament's Bureau on determination of the professional title granted after graduating from higher studies, as well as the stage, conditions and procedure of granting such

¹⁹ M. P. 1993 poz. 525.

²⁰ Dz. U. 2004 poz. 1881.

²¹ Dz. U. 2009 poz. 61.

²² Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie rodzajów tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectwa ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu – Dz. U. 2011 poz. 1167; Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 10 lutego 2017 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomu ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu – Dz. U. z 2017 r. poz. 279.

²³ Dz. U. 2018 poz. 1861.

²⁴ Dz. U. 2018 poz. 1668 z późn. zm.

²⁵ Porozumienie zawarte w Warszawie 17 maja 2012 r. pomiędzy władzami Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Politechniki Białostockiej, Politechniki Krakowskiej, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego i Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego.

²⁶ Dz. U. 2018 poz. 227.

²⁷ Prawo do uzyskiwania takich tytułów zachowują studenci, którzy rozpoczęli studia w trakcie obowiązywania przepisów prawa uprawniających do nadawania tytułów zawodowych: inżynier architekt krajobrazu oraz magister inżynier architekt krajobrazu – § 46 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów z dnia 27 września 2018 r.

²⁸ Art. 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997,

poz. 483 z późn. zm.) daje możliwość tworzenia samorządów zawodowych w drodze ustawy.

Spis literatury i aktów prawnych

1. Böhm A., 1994. Architektura krajobrazu – jej początek i rozwój. Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, 78.
2. Drabiński A., 2007. Prawne aspekty zawodu architekta krajobrazu. Czasopismo Techniczne, Architektura, R. 104, z. 5-A, 197–199.
3. Gajda M., 2007. Praca architektów krajobrazu w Polsce. Czasopismo Techniczne, Architektura, R.104, z. 5-A, 17.
4. Giedych R., Szumański M., 2001. Krajobraz z paragrafem. Wydawnictwo SGGW, Zeszyt 5, 8–10.
5. Krzemkowski J., 2008. Ochrona prawna architekta krajobrazu. Zielen Miejska, 9 (18), 46–48.
6. Milewska J., 2010. Architekt krajobrazu w Europie. Zielen Miejska, 1, 18–19.
7. Sobota M., Drabiński A., 2017. Prawne i organizacyjne uwarunkowania polskiej architektury krajobrazu w latach 1998–2017. Kwartalnik Architektura Krajobrazu, 4, 32–51.
8. Ustawa w przedmiocie tytułu inżyniera z dnia 21 września 1922 r. (Dz. U. z 1922 poz. 823 z późn. zm.).
9. Dekret z dnia 3 lutego 1947 r. o stopniu inżyniera (Dz. U. z 1947 poz. 67).
10. Ustawa z dnia 8 stycznia 1948 r. o stopniu inżyniera (Dz. U. z 1948 poz. 68).
11. Ustawa o szkolnictwie wyższym i pracownikach nauki z dnia 15 grudnia 1951 r. (Dz. U. z 1952 poz. 38 z późn. zm.).
12. Uchwała nr 478 Prezydium Rządu w sprawie ustalenia tytułu zawodowego nadawanego po ukończeniu studiów i stopnia oraz warunków i trybu jego nadawania na kierunkach technicznych

i rolniczych szkół wyższych z dnia 18 czerwca 1955 r. (M. P. z 1955 poz. 709).
13. Ustawa o szkolnictwie wyższym z 5 listopada 1958 r. (Dz. U. z 1958 poz. 336 z późn. zm.).

14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 kwietnia 1959 r. w sprawie określenia tytułu zawodowego dla osób kończących studia w wieczorowych szkołach inżynierskich (Dz. U. z 1959 poz. 154).

15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 września 1959 r. w sprawie określenia tytułu zawodowego dla osób kończących zaoczne studia zawodowe w wyższych szkołach rolniczych (Dz. U. z 1959 poz. 328).

16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 października 1959 r. w sprawie określenia tytułu zawodowego dla osób kończących studia zawodowe na politechnikach (Dz. U. z 1959 poz. 363).
17. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 1962 r. w sprawie określenia tytułu zawodowego dla osób kończących studia zawodowe na politechnikach i w wyższych szkołach rolniczych (Dz. U. z 1962 poz. 316).

18. Zarządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 3 września 1963 r. w sprawie bliźszego określenia tytułów magistra nadawanych absolwentom wyższych szkół artystycznych (M.P. z 1963 poz. 352).

19. Ustawa z dnia 4 maja 1982 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1985 poz. 201 z późn. zm.).

20. Zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie określania nazw kierunków studiów w szkołach wyższych oraz rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych nadawanych przez szkoły wyższe z dnia 24 kwietnia 1989 r. (M. P. z 1989 poz. 107).

title at technical and agricultural fields of studies of 18th June 1955 – Published in the Official Gazette of the Republic of Poland Official Gazette of the Republic of Poland 1955, item 709.

13. Act on Higher Education of 5th November 1958 – Published in the Journal of Laws 1958, item 336 and later amendments.

14. Regulation of the Council of Ministers of 6th April 1959 on determining professional title for students graduating from evening studies at engineering schools – Published in the Journal of Laws 1959, item 154.

15. Regulation of the Council of Ministers of 28th September 1959 on determining professional title for students graduating from extramural studies at higher agricultural schools – Published in the Journal of Laws 1959, item 328.

16. Regulation of the Council of Ministers of 23th October 1959 on determining professional title for students graduating from technical studies at universities of science and technology – Published in the Journal of Laws 1959, item 363.

17. Regulation of the Council of Ministers of 10th December 1962 on determining professional title for students graduating from technical studies at universities of science and technology, as well as from higher agricultural schools – Published in the Journal of Laws 1962, item 316.

18. Regulation of the Minister of Culture and Education of 3rd September 1963 on determining precise definitions of master's degrees granted to students graduating from artistic higher schools – Published in the Official Gazette of the Republic of Poland 1963, item 352.

19. Act on Higher Education of 4th May 1982 – Published in the Journal of Laws 1985, item 201 and later amendments.

20. Regulation of the Minister of National Education on defining fields of studies at higher schools as well as diplomas and professional titles granted by higher schools of 24th April 1989 – Published in the Official Gazette of the Republic of Poland 1989, item 107.

21. Act on Higher Education of 12th September 1990 – Published in the Journal of Laws 1990, item 385 and later amendments.

22. Regulation of the Minister of National Education of 9th April 1992 on defining diplomas, professional titles and specimen diploma granted by higher schools – Published in the Official Gazette of the Republic of Poland 1992, item 85.

23. Regulation of the Minister of National Education of 14th September 1993, amending Regulation of the Minister of National Education on defining diplomas, professional titles and specimen diploma granted by higher schools – Published in the Official Gazette of the Republic of Poland 1993, item 525.

24. Regulation of the Minister of Labour and Social Policy of 20th April 1995 related to Classification of Occupations and Qualifications and structure for organizing information on labour – Published in the Journal of Laws 1995, item 253.

25. Constitution of the Republic of Poland of 2nd April 1997 – Published in the Journal of Laws 1997, item 483 and later amendments.

26. Regulation of the Minister of National Education and Sport of 23rd July 2004 on defining diplomas, professional titles and specimen diploma granted by higher schools – Published in the Journal of Laws 2004, item 1881.

27. Regulation of the Minister of Science and Higher Education on defining professional titles, specimen diplomas and certificates granted to graduates of higher

schools of 19th December 2008 – Published in the Journal of Laws 2009, item 61.

28. Regulation of the Minister of Higher Education of 1st September 2011 on: defining professional titles granted to graduates; conditions of granting diplomas; necessary parts of diplomas granted after graduating from studies; necessary parts of certificates granted after graduating from post-graduate studies; as well as specimen supplement to the diploma – Published in the Journal of Laws 2011, item 1167.

29. Regulation of the Minister of Higher Education of 10th February 2017 on professional titles granted to graduates; conditions of granting diplomas; necessary parts of diplomas granted after graduating from studies; necessary parts of certificates granted after graduating from post-graduate studies and specimen supplement to the diploma – Published in the Journal of Laws 2017, item 279.

30. Regulation of the Minister of Labour and Social Policy on classification of professions and specializations for labour market of 28th December 2017 – Published in the Journal of Laws 2018, item 227.

31. Law on Higher Education and Science Act of 20th July 2018 – Published in the Journal of Laws 2018, item 1668 and later amendments.

32. Regulation of Minister of Science and Higher Education on studies of 27th September 2018 – Published in Journal of Laws 2018, item 1861.

21. Ustawa z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1990 poz. 385 z późn. zm.).
22. Zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 kwietnia 1992 r. w sprawie określenia rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych oraz wzoru dyplomu wydawanego przez uczelnie (M. P. z 1992 poz. 85).
23. Zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej zmieniającego Zarządzenie w sprawie określenia rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych oraz wzorów dyplomów wydawanych przez uczelnie z dnia 14 września 1993 r. (M. P. z 1993 poz. 525).
24. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 20 kwietnia 1995 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 1995 poz. 253).
25. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997, poz. 483 z późn. zm.).
26. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych oraz wzorów dyplomów wydawanych przez uczelnie z dnia 23 lipca 2004 r. (Dz. U. z 2004 poz. 1881).
27. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie rodzajów tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów i wzorów dyplomów oraz świadectw wydawanych przez uczelnie z dnia 19 grudnia 2008 r. (Dz. U. z 2009 poz. 61).
28. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie rodzajów tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectwa ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu (Dz. U. z 2011 poz. 1167).
29. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 10 lutego 2017 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomu ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu (Dz. U. z 2017 poz. 279).
30. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania z dnia 28 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2018 poz. 227).
31. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 poz. 1668 z późn. zm.).
32. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów z dnia 27 września 2018 r. (Dz. U. z 2018 poz. 1861).